

Osnovna šola bratov Letonja Šmartno ob Paki

Turistično-projektna naloga

ZGODBE, KI JIH NOSIMO

Sodelujoči učenci:

Jure Mandelc, Kiri Medved, Zarja Potočnik, 8. b

Nik Feldin, Jure Rosenstein, Tajda Vajngerl, 9. b

Mentorici:

Kristina Jazbinšek Vovk, Mateja Novak

Šmartno ob Paki, februar 2025

Vsebina

POVZETEK	4
UVOD	5
1. OD ZAMISLI K IZVEDBI	6
2. ZGODBE, KI JIH NOSIMO	7
3. LOGOTIP	9
4. PROCES IZDELAVE MODNIH DODATKOV IN EMBALAŽE	10
5. NAČRTOVANJE PROMOCIJE IN PONUDBE	12
6. ZAKLJUČEK.....	13
6. VIRI IN LITERATURA.....	14
7. PRILOGA: IZJAVA.....	15

KAZALO SLIK

Slika 1: Skrivnost trte	8
Slika 2: Srce Šmartnega	8
Slika 3: Valovi Pake	9
Slika 4: Logotip	10
Slika 5: Naslovnica škatle	11

Osnovna šola bratov Letonja Šmartno ob Paki
Šmartno ob Paki 117, 3327 Šmartno ob Paki
Tel.: 059 156 551
e-pošta: os-bl-smartno@guest.arnes.si

NASLOV NALOGE: Zgodbe, ki jih nosimo

Avtorji:

1. Nik Feldin, 9. b
2. Jure Rosenstein, 9. b
3. Tajda Vajngerl, 9. b
4. Jure Mandelc, 8. b
5. Kiri Medved, 8. b
6. Zarja Potočnik, 8. b

Mentorici:

Kristina Jazbinšek Vovk, prof. geografije in angleščine in
Mateja Novak, prof. angleščine

POVZETEK

Kulturna dediščina nas povezuje z našimi koreninami in daje občutek pripadnosti in identitete. Ne navezuje se zgolj na zgodovino, ampak se vedno znova spreminja in prilagaja sodobnosti. Elemente kulturne dediščine lahko povsem učinkovito in na zanimive načine vključimo v sodobne trende.

Učenci Osnovne šole bratov Letonja Šmartno ob Paki smo želeli del naše kulturne dediščine ujeti v sodobne modne dodatke, ki smo jih združili v kolekciji *Zgodbe, ki jih nosimo*. Pri snovanju kolekcije nas je navdihnila zgodba o svetem Martinu, ki je zavetnik našega kraja in po katerem naš kraj nosi ime.

Ključne besede: kulturna tradicija, zgodbe, modni dodatki, sveti Martin, Šmartno ob Paki

UVOD

Šmartno ob Paki se lahko pohvali s pestro kulturno tradicijo. Šmarčani smo na svoj kraj zelo ponosni, svojo pripadnost pa izkazujemo s podpiranjem krajevnih društev. V kraju deluje kulturno društvo, ki skozi raznolike dejavnosti ohranja kulturno dediščino, saj združuje gledališko, pevsko, literarno, likovno, folklorno, plesno in tamburaško skupino. Pomembno vlogo pri ohranjanju ljudskih običajev igra Martinovanje, ki velja za osrednji dogodek v kraju, nenazadnje je sv. Martin zavetnik našega kraja, bogato tradicijo pa ima tudi vinogradništvo. Martinovanje vedno poteka na Martinovo soboto. Na dogodku se predstavijo lokalni ponudniki z domačimi izdelki. Obiskovalec si lahko ogleda predstavitev vaških običajev in blagoslov vina. Vina je možno tudi kupiti. Dogodek popestrita nastopa šmarške folklorne skupine in pevskega zbora. Martinovanje je najbolj odmevna prireditev v občini, ki vedno znova privabi veliko število obiskovalcev in pomaga ohranjati kulturno izročilo.

V skladu s temo letošnjega državnega festivala Turizmu pomaga lastna glava T&T: Tradicija v trendu smo z našo projektno nalogo želeli potencialnim obiskovalcem približati del kulturnega izročila Šmartnega ob Paki. V sodoben in trendovski izdelek smo želeli ujeti utrinek našega kulturnega izročila.

1. OD ZAMISLI K IZVEDBI

Pri iskanju idej na temo turističnih tradicij v Šmartnem ob Paki smo se poslužili metode možganske nevihte. Ideje smo nanizali v miselni vzorec. Največ predlogov se je nanašalo na svetega Martina, po katerem je naš kraj poimenovan. Da bi izvedeli več, smo se v novembru udeležili dogodka Martinovanje in opazovali raznoliko lokalno turistično ponudbo in pestro dogajanje.

Dogodek nas je vzpodbudil, da smo začeli razmišljati, kako bi svetega Martina predstavili na zanimiv, sodoben in izviren način. Utrnila se nam je ideja o modnih dodatkih. Modne dodatke so skozi različna zgodovinska obdobja nosili tako ženske kot moški vseh starosti. Všeč nam je bila zamisel, da bi modni dodatki nosili zgodbo našega kraja – zgodbo o ljudeh, naravi in ustvarjalnosti, ki jo danes negujemo. Želeli smo, da naši modni dodatki združujejo elemente lokalne kulturne dediščine s sodobnim dizajnom. Tako bi nagovorili vse – od posameznikov, ki iščejo stik s koreninami do tistih, ki cenijo modernost s pomenom.

Ker je bilo dela precej, smo si zadolžitve razdelili, kot prikazuje tabela.

UČENEC	ZADOLŽITEV
Nik Feldin	scenarij in montaža videa
Jure Mandelc	izris logotipa
Kiri Medved	načrtovanje in izdelava embalaže modnih dodatkov
Jure Rosenstein	scenarij in montaža videa
Nik Feldin, Jure Mandelc, Kiri Medved, Zarja Potočnik, Jure Rosenstein, Tajda Vajngerl (vsi)	izdelava modnih dodatkov, načrt promocije, uvod in zaključek, snemanje videa

2. ZGODBE, KI JIH NOSIMO

Navdih smo iskali v lokalnih zgodbah in pripovedkah. Zakaj so te zgodbe tako pomembne? Povežejo nas z našo zgodovino in koreninami, hkrati pa nas bodo povezale s prihodnjimi generacijami, zato je izjemnega pomena, da se ne pozabijo.

O zanimivih zgodbah in pripovedkah smo povprašali kar naše babice. Pripovedovale so nam o Šmartnem ob Paki nekoč, v časih, ko so odraščale, pa tudi o časih, ki segajo dlje v zgodovino. Kar nekaj zgodb je povezanih z bližnjo Goro Oljko, ki je tudi ena izmed kontrolnih točk Martinove poti. Dokaj tematične pripovedke se navezujejo na grad Pakenštajn, ki je bil v zgrajen v 14. stoletju in slovi po svoji burni preteklosti.

Med zgodbami nas je najbolj nagovorila pripovedka o svetem Martinu.

Sveti Martin je nekoč potoval skozi Šaleško dolino in pripotoval v Šmartno. V naselju, obdanem z vinogradi, je naletel na ubožno družino. Kljub pomanjkanju in slabi letini so ga dobrosrčni Šmarčani sprejeli in pogostili z najboljšim kruhom in vinom, ki so ga premogli. Martin jih je pomiril z besedami: „Delite, kar imate z odprtim srcem in narava bo povrnila vašo dobroto.“ Blagoslovil je sod vina in reko Pako, ki je tekla mimo hiše. Ko so kasneje natočili vino iz soda, so ugotovili, da vina ne zmanjkuje in da je še boljše in okusnejše kot kadarkoli prej.

Ob začudenih pogledih Šmarčanov bi naj sveti Martin dejal: „Naj vas vedno varuje Paka, vašo zemljo in vinograde! Naj nikoli ne gre v pozabo, da je obilje tisto, kar je treba deliti!“

Zgodba nas je spodbudila k razmišljanju, kako bi njene posamezne elemente osmislili v modnih dodatkih. Preko viharjenja idej in izmenjave mnenj smo se odločili, da bodo našo kolekcijo, ki smo jo poimenovali *Zgodbe, ki jih nosimo*, sestavljali različni modni dodatki. Najprej smo določili posamezne kose le-teh, njihov izgled in način izdelave. Izbrali smo zapestnico z motivom vinske trte, obesek za ključke v obliki srca in okrogel obesek na vrvici.

ZAPESTNICA, ki nosi ime **SKRIVNOST TRTE**, vključuje motiv vinske trte, ki je neločljivo in tradicionalno povezana s Šmartnim ob Paki. Osrednji element je lesen trtni list, ki ga iz vsake strani obdajajo na vrvico nanizane lesene vijolične kroglice. Te predstavljajo grozdne jagode.

Slika 1: Skrivnost trte

OBESEK za ključ **SRCE ŠMARTNEGA** že z imenom sporoča, da ljubezen nosimo vedno s seboj. Oblika srca simbolizira srčnost Šmarčanov, njihovo ljubezen do domačega kraja in nenazadnje barvo vina, pa tudi plašča svetega Martina. Izdelan je iz epoksidne smole z rdečim barvilom.

Slika 2: Srce Šmartnega

OBESEK na vrvi **VALOVI PAKE** je navdihnili oblika kroga. Krog je neskončen, saj nima ne začetka in ne konca in je simbol življenja, prav tako kot voda. Reka se namreč

nenehno spreminja, edina stalnica življenja pa so prav spremembe. Moder obesek ponazarja valovanje Pake, njene spomine in zgodbe. Obesek je izdelan iz epoksidne smole.

Slika 3: Valovi Pake

3. LOGOTIP

Dober logotip pomeni za izdelek večjo prepoznavnost in priljubljenost. Skozi zgodbe mora izdelke povezati v celoto.

Pri ponazoritvi logotipa smo se odločili za motiv dlani, ki držijo srce, obdano z vinsko trto. Srce ponazarja iskrenost in srčnost Šmarčanov. Motiv razlagamo tako, da zgodbe, ki jih nosimo v srcu, nosimo vedno s seboj.

Vinska trta, ki obdaja srce, ponazarja dolgo tradicijo vinarstva v Šmartnem ob Paki ter tradicijo Martinove sobote. Srce je vinsko rdeče barve, saj je takšne barve vino, pa tudi Martinov plašč.

Slika 4: Logotip

Avtor: Jure Mandelc, 8. b

4. PROCES IZDELAVE MODNIH DODATKOV IN EMBALAŽE

Za lažjo predstavljivost smo nakit najprej izrisali na papir. Ko smo bili zadovoljni z vizualno podobo, smo razmislili o materialu. Odločili smo se za izdelavo nakita iz lesa in dvofazne epoksidne smole.

Zapestnica, ki simbolizira vinsko trto, je pretežno izdelana lesa. Je najprimernejša osnova za našo zapestnico, saj ima tudi vinska trta olesenelo steblo in veje. Les izraža tudi povezavo z okoljem, naravo in trajnost, saj mu v obliki nakita namenimo novo življenje.

Obeska Srce Šmartnega in Valovi Pake smo izdelali iz dvofazne epoksidne smole. Zanj smo se odločili, ker lahko z vlivanjem v kalupe ustvarjamo zelene oblike, pri tem pa ji dodajamo različna barvila. Ko se strdi, predstavlja trdo, trajno in stabilno snov, prav tako kot sta trajna navezanost in ljubezen do domačega kraja in skrivnostni tok reke Pake.

Embalaža je prvi stik izdelka z morebitnim kupcem. Kupca lahko navduši ali mu zatre željo po nakupu. Prav to nas je motiviralo, da smo želeli vzbuditi zanimanje za izdelek z zanimivim dizajnom in uporabo barv. Odločili smo se za škatlo iz lepenke, ker ima tršo strukturo kot karton. Škatlo je preprosto izdelati, odločili pa smo se za obliko knjige, ki se povezuje z našo temo *Zgodbe, ki jih nosimo*.

Na začetni platnici so simboli naših izdelkov. Na zgornji strani je vinska trta, ki predstavlja zapestnico Skrivnosti trte. Na spodnji strani platnice je reka Paka, ki spominja na zapestnico Valovi Pake. Na sredini pa je srce, ki se navezuje na izdelek Srce Šmartnega.

Slika 5: Naslovnica škatle

Ko odpremo škatlo, lahko na notranji strani zgornje platnice preberemo zgodbo, ki je osnova za modne dodatke, ti pa seveda varno shranjeni v škatli.

5. NAČRTOVANJE PROMOCIJE IN PONUDBE

Dobra promocija izdelka ali storitve je ključnega pomena za zagotovljen uspeh. Pri načrtovanju promocije smo razmislili o različnih ciljnih skupinah in kako bi jih nagovorili oz. prepričali.

Promocijo bi zato izvedli na različne načine. Lokalno bi našo kolekcijo promovirali preko plakatov in letakov, za pomoč bi zaprosili tudi TD Šmartno ob Paki. Kot del promocije bi pripravili tudi oglas za krajevno glasilo ŠOP. Glede na to, da smo posneli tudi promocijski videospot, bi le-tega predvajali na lokalni TV postaji VTV.

V videu otroci stečejo do knjige in jo odprejo. Knjiga jih popelje v zgodbo o svetem Martinu. Sv. Martin pade na Goro Oljko in steče do vinograda. Ob vinski trti sreča prijaznega kmeta. Pomaha mu, ga pozdravi in na trti najde zapestnico Skrivnost trte. Teče dalje in priteče do Pake. Zajame vodo in tik preden jo popije, v vodi zagleda obesek Valovi Pake. Zakoraka do jase, s katere se odpira lep pogled na Šmartno in se zazre v daljavo. Zagleda otroke. Pridruži se jim, otroci pa mu podarijo obesek Srce Šmartnega v spomin na njegova doživetja.

V promocijo bi vključili tudi našo šolo, saj bi lahko izdelke podarili gostom, ki nas obiščejo (npr. tekmovalci in njihovi mentorji, kadar šola gosti tekmovanja, gostujoči predavatelji, gostje na izmenjavah itd.) Predstavitev izdelkov in promocijski videospot bosta objavljena tudi na šolski spletni strani.

Ker sledimo sodobnim trendom, smo pozornost namenili tudi spletnemu oglaševanju. Oglaševali bi predvsem preko spletnih omrežij Facebook in Instagram, kjer bi na profilih pod ključnikom #nasezgodbe objavljali novosti, trende in promocijski videospot. Za potrebe promocije bi na spletu organizirali nagradno igro, kjer bi kot nagrado podarili kolekcijo naših izdelkov.

Ob načrtovanju promocije smo premislili tudi, kje bi našo kolekcijo dejansko lahko ponudili. Menimo, da bi jo kot del turistične ponudbe oz. kot spominek ponudili kar v TD Šmartno ob Paki, na lokalnih dogodkih bi sodelovali z lastno stojnico. Ideja je bila tudi, da bi se povezali s katerim od lokalnih ponudnikov in sooblikovali skupno ponudbo, katere del bi bila tudi naša kolekcija *Zgodbe, ki jih nosimo*.

6. ZAKLJUČEK

Pri načrtovanju turističnega izdelka smo želeli izpostaviti prednosti in priložnosti, ki jih ponuja naše Šmartno ob Paki. Njegovo prepoznavnost tvorijo ugodna lega ob reki Paki, obdani z okoliškimi griči, ti pa so pripravi za razcvet dolgoletne vinogradniške tradicije. Krajan srčno negujejo pestro kulturno izročilo in skrbijo, da se bo ohranilo tudi za prihodnje rodove.

Menimo, da naši izdelki poosebljajo bistvo kraja in njenih prebivalcev. So nekaj svežega in drugačnega, saj je ta oblika ohranjanja izročila v kraju novost.

Med delom smo naleteli na kar nekaj izzivov. Potrebno je bilo uskladiti različne ideje in predloge ter premisliti, v kolikšni meri so sploh izvedljivi. Posebna previdnost in precej ročnih spretnosti je bilo potrebno pri izdelavi modnih dodatkov, a smo se ob tem tudi veliko naučili.

Ugotovili smo, da je možno kulturno izročilo predstaviti na sodoben način in ga približati različnim generacijam. Izdelki se s svojim konceptom zlahka povežejo z že obstoječimi načini turistične promocije kraja, zato menimo, da imajo dobre možnosti, da nekega dne zaživijo na trgu.

Kdo ve, morda pa naši modni dodatki koga navdahnejo?

6. VIRI IN LITERATURA

Modrijan, L., Žerjav, M., Kljajič. D: 100 let kulture v Šmartnem ob Paki (zbornik).
Kulturno društvo. Šmartno ob Paki, 2006.

USTNI VIRI:

- g. Tomaž Potočnik, predsednik kulturnega društva Šmartno ob Paki (razgovor dne 17. 12. 2024)
- g. župnik Ivan Napret (razgovor dne 7. 1. 2025)
- stari starši avtorjev projektne naloge

7. PRILOGA: IZJAVA

Starši sodelujočih učencev, avtorjev naloge in udeleženih na festivalu Turizmu pomaga lastna glava, so s podpisom potrdili, da dovoljujejo sodelovanje na festivalu, da so seznanjeni z njegovim potekom ter soglašajo z javno objavo rezultatov z imeni in fotografijami učencev.

Podpisane izjave staršev hranimo v arhivu OŠ bratov Letonja Šmartno ob Paki.